

Ur askan i...?

Flygstoppets påverkan på företagen

Handelskammaren

I sydsvenska företags intresse

Innehållsförteckning

Analys	3
Försäljning och kundbesök	4
Kostnader	5
Hur bestående är effekterna?	5
Framtiden	6
Information – en bristvara?	7
Metod	7
Bilaga: Enkät och svar	8

Analys

Flygstoppet på grund av askmolnet från vulkanen Eyjafjallajökull var av historisk dignitet och ställde till problem för såväl privatpersoner som företag. Samtidigt har det gett forskare en unik möjlighet att i ett naturligt experiment studera effekterna av ett samhälle som (temporärt) saknar flygförbindelser. I väntan på dessa forskningsresultat har ungefär 200 företag svarat på Handelskammarens enkät om effekterna av flygstoppet.

Slutsatserna är framför allt tre.

- Fyra av tio företag har påverkats negativt, trots att flygstoppet "bara" varade en vecka.
- Få företag avser att förändra sin logistik och/eller resmönster på grund av stoppet.
- De två första slutsatserna ger den tredje: näringslivet är starkt beroende av flygförbindelser och det är svårt att förändra detta.

Drygt vart femte företag anger att försäljningen har minskat, jämfört med en normal vecka. Svaren indikerar att förlusterna i ett sämsta scenario uppgår till nästan 30 procent. I ett bästa fall är försäljningsförlusten närmare tio procent.

Fyra av tio företag har genomfört färre kundbesök än en normal vecka. Antalet besök har i genomsnitt minskat med mellan tolv procent och 32 procent.

Något fler än vart fjärde företag har fått ökade kostnader. Ur svaren kan man utläsa att den genomsnittliga ökningen i sämsta fall uppgår till 30 procent jämfört med en normal vecka. Samtidigt har ungefär hälften så många företag har fått minskade kostnader, men denna besparing är klart lägre.

Fyra av tio företag har drabbats negativt och bedömer att det kommer att ta i genomsnitt åtta veckor att återta förlusten. Tre av hundra företag bedömer att effekterna kommer att bestå i ett år eller längre tid.

Företagens beroende av flygförbindelser har också karaktären av att det i många fall saknas alternativ till att flyga. Följaktligen är det relativt få företag som uppger att de kommer att förändra sin logistik och/eller resmönster.

Tre procent av företagen bedömer att de kommer att genomföra investeringar, till exempel i form av ändrade logistikstrukturer, som en följd av flygstoppet. Sju procent anger att de kommer att ändra sina resrutiner, exempelvis genom att resa mer med tåg.

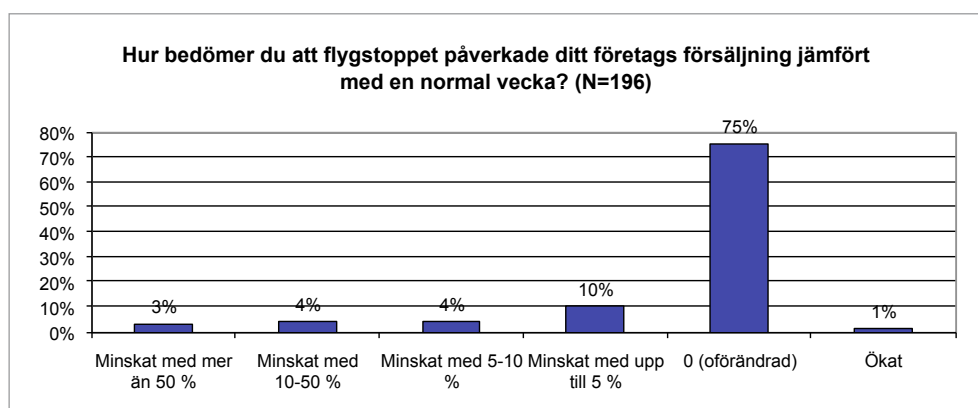
Att så få företag, trots det längsta flygstoppet sedan andra världskriget, planerar att förändra sitt beteende visar hur viktiga flygförbindelserna är för näringslivet. Ofta saknas det realistiska alternativ. Detta är en viktig signal i diskussionen och debatten om möjligheterna att reducera utsläppen av klimatgaser genom att ersätta flyg med till exempel tågresor.

Försäljning och kundbesök

Inom många branscher är säljprocesserna av långsiktig karaktär och påverkas sannolikt inte särskilt mycket av ett flygstopp. I andra branscher kan effekterna bli mer direkta. Ungefär vart femte företag anger att deras försäljning minskat. Det genomsnittliga tappet för dessa företag blev mellan 10 procent och 27 procent.

Tre av fyra företag upplevde en oförändrad försäljning jämfört med en normal vecka. Ett företag av hundra kunde utnyttja flygstoppet för att öka sin försäljning.

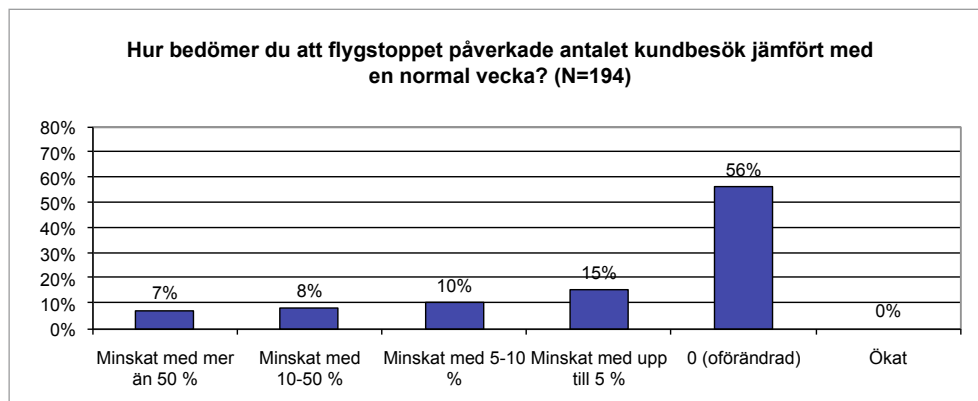
Räknat för samtliga företag blev försäljningsminskningen mellan två och sex procent.

Citat från enkäten:

Farhågor att framför allt våra exportkunder drabbas av minskad försäljning på sina översjömarknader, då det finns risk att deras kunder letar/hittar lokala leverantörer med likvärdiga produkter.

Fler företag upplevde att antalet kundbesök påverkades. Fyra av tio företag bedömer att antalet kundbesök minskade. Den genomsnittliga minskningen för dessa företag blev mellan 12 procent och 32 procent. För samtliga företag minskade antalet kundbesök med i genomsnitt mellan 5 procent och 13 procent.

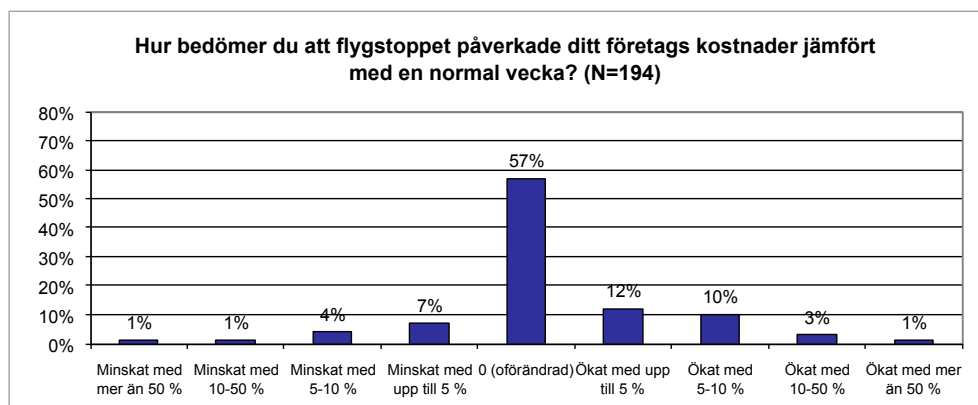
Citat från enkäten:

*Mässresa till London inställd för två personer.
Vi var fyra anställda (av totalt 15) som inte kunde resa enligt grundplanen.*

Kostnader

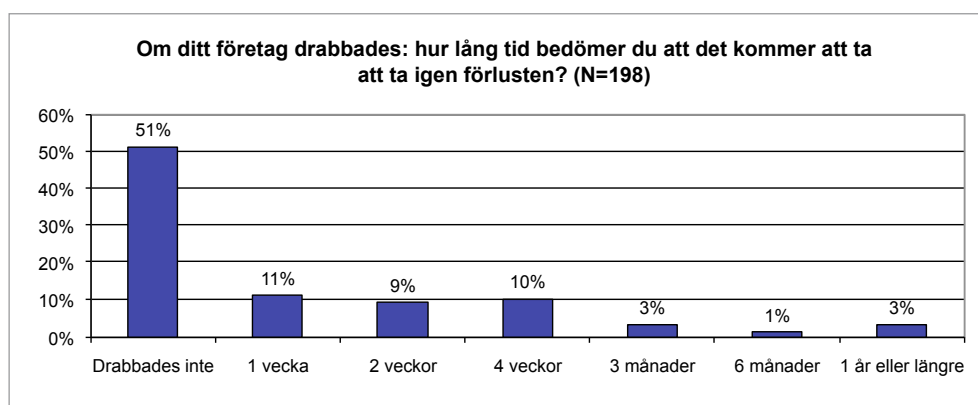
När det gäller kostnader är bilden mer splittrad. 26 procent av företagen har fått ökade kostnader jämfört med en normal vecka, medan 13 procent av företagen har fått reducerade kostnader.

Företagen som bedömer att kostnaderna har ökat har i genomsnitt fått ökningarna mellan tolv procent och 30 procent. För de företag som upplevt reducerade kostnader handlar det om i genomsnitt mellan nio procent och 22 procent.

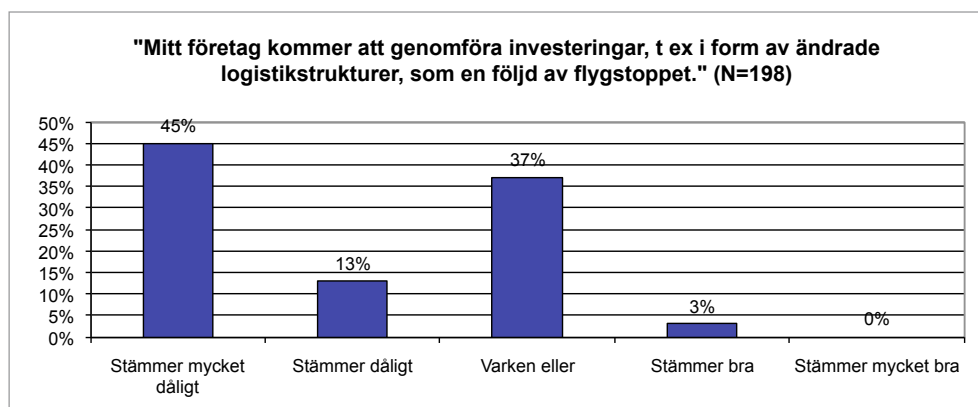
Hur bestående är effekterna?

Såväl minskad försäljning som färre kundbesök och ökade kostnader kan i många fall tas igen senare. Den genomsnittliga återtagningstiden för de fyra av tio företag som drabbades negativt av någon eller några av aspekterna är åtta veckor. Tre av hundra företag anger att effekterna kommer att bestå i ett år eller längre tid.

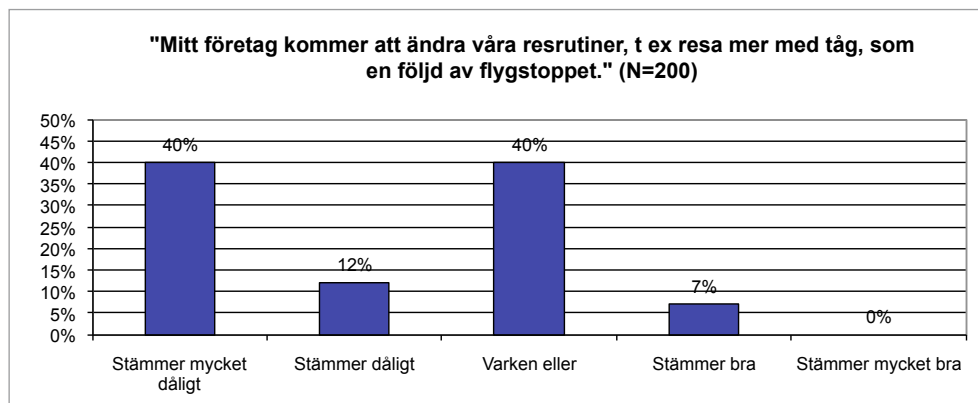

Framtiden

De tydliga och direkta effekterna av flygstoppet illustrerar näringslivets stora beroende av flygförbindelser. Detta beroende har också karaktären av att det i många fall saknas alternativ till att flyga. Följaktligen är det relativt få företag som uppger att de kommer att förändra sin logistik och/eller resmönster. Få företag, tre av hundra, anger att de kommer att genomföra investeringar för att t ex ändra sina logistikstrukturer, som en följd av flygstoppet.

Drygt dubbelt så många företag, sju av hundra, anger att de kommer att se över sina resrutiner som en följd av flygstoppet.

Citat från enkäten:

Kan alltid hoppas att det blir ett uppsving för järnvägen.

Information – en bristvara

Bland spontana kommentarer från de svarande företagen framkommer en önskan om tydligare information från olika aktörer.

Problemet var hur dåligt flygbolagen hjälpte till med information.

*Detta är precis som svininfluensan, framför allt ett info problem.
Luftfartsmyndigheterna ser 4färgsbilder på ett moln och direkt så agerar de.*

Kommer att ändra flygbolag.

Undrar hur min försäkring kan hjälpa mig och hur försäkringsbolag ställer sig till denna typ av oförutsedda händelser.

Metod

Enkäten skickades ut digitalt till 2 718 företag i Sydsverige. 202 svar kom in, vilket ger en svarsfrekvens om 7,4 procent. Ingen påminnelse skickades.

Svarsfrekvensen innebär att slutsatserna bör behandlas med viss försiktighet.

Bilaga: Enkäten och svar

Antal svarande	202
Utskick	2718
Svarsfrekvens	7,4%
Hur bedömer du att flygstoppet påverkade ditt företags försäljning jämfört med en normal vecka?	
Minskat med mer än 50 %	3%
Minskat med mellan 10 och 50 %	4%
Minskat med mellan 5 och 10 %	4%
Minskat med upp till 5 %	10%
0 (oförändrad)	75%
Ökat med upp till 5 %	0%
Ökat med mellan 5 och 10 %	1%
Ökat med mellan 10 och 50 %	0%
Ökat med mer än 50 %	0%
Summa:	97%
Hur bedömer du att flygstoppet påverkade antalet kundbesök jämfört med en normal vecka?	
Minskat med mer än 50 %	7%
Minskat med mellan 10 och 50 %	8%
Minskat med mellan 5 och 10 %	10%
Minskat med upp till 5 %	15%
0 (oförändrad)	56%
Ökat med upp till 5 %	0%
Ökat med mellan 5 och 10 %	0%
Ökat med mellan 10 och 50 %	0%
Ökat med mer än 50 %	0%
Summa:	96%
Hur bedömer du att flygstoppet påverkade ditt företags kostnader jämfört med en normal vecka?	
Minskat med mer än 50 %	1%
Minskat med mellan 10 och 50 %	1%
Minskat med mellan 5 och 10 %	4%
Minskat med upp till 5 %	7%
0 (oförändrad)	57%
Ökat med upp till 5 %	12%
Ökat med mellan 5 och 10 %	10%
Ökat med mellan 10 och 50 %	3%
Ökat med mer än 50 %	1%
Summa:	96%

Hur lång tid bedömer du att det kommer att ta igen förlusten?	
Drabbades inte	51%
1 vecka	11%
2 veckor	9%
4 veckor	10%
3 månader	3%
6 månader	1%
1 år eller längre	3%
Summa:	88%
Mitt företag kommer att genomföra investeringar, t ex i form av ändrade logistikstrukturer, som en följd av flygstoppet.	
Stämmer mycket dåligt	45%
Stämmer dåligt	13%
Varken eller	37%
Stämmer bra	3%
Stämmer mycket bra	0%
Summa:	98%
Mitt företag kommer att ändra våra resrutiner, t ex resa mer med tåg, som en följd av flygstoppet.	
Stämmer mycket dåligt	40%
Stämmer dåligt	12%
Varken eller	40%
Stämmer bra	7%
Stämmer mycket bra	0%
Summa:	99%

Sydsvenska Industri- och Handelskammarens rapportserie

Rapporterna finns att hämta i PDF-format på www.handelskammaren.com
De kan också beställas på tel 040-690 24 00.

Nr 1 2010	Diversity Management idag – affärsnytta med mångfald Strategier för att leda och hantera olikheter och likheter
Nr 1 2009	Studieavgifter – en framtidsfråga som kommer allt närmare
Nr 2 2009	Leverantörsrelationer – så funkar de
Nr 3 2009	Ett elnät i väntan – Hur en effektivare tillståndsprocess kan spara ekonomi och miljö
Nr 4 2009	Fjärrvärme idag och i framtiden – från ett lokalt till ett regionalt perspektiv för att gynna miljön och plånboken
Nr 5 2009	Är Sverige attraktivt? Utländsk kvalificerad arbetskrafts syn på Sverige som land att arbeta och bo i.
Nr 6 2009	Högskolerankingen 2009
Nr 7 2009	Sätt lärarna i första klass – En rapport om skolan, löner och resultat
Nr 1 2008	Vem bestämmer över skolan? En studie om roller, ansvar och makt
Nr 2 2008	Näringslivets Öresundsindex 2008
Nr 3 2008	Regionförstoring för tillväxt och jobb
Nr 4 2008	Omvärldsanalys 2008
Nr 5 2008	Högskolerankingen 2008
Nr 1 2007	Historien om Lisa
Nr 2 2007	Näringslivets Öresundsfakta 2007
Nr 3 2007	Den nya regionalekonomiska teorin och K-samhällets framväxt
Nr 4 2007	Kronoberg – världen tur och retur
Nr 5 2007	Högskolerankingen 2007
Nr 6 2007	Företag som heter Öresund
Nr 1 2006	Plats för produktion
Nr 2 2006	Emmaboda flygplats – realism eller luftslott? En översiktlig studie
Nr 3 2006	Effektiva svenska regioner
Nr 4 2006	Att vilja men hindras – invånarnas inställning till Öresundsregionen
Nr 5 2006	European Spallation Source (ESS) – En möjlighet för Sverige!
Nr 6 2006	Den svenska skolan enligt internationella studier

Handelskammarens rapport nr 2.2010

Ur askan i...?

Flygstoppets påverkan på företagen

200 företag från svarat på Handelskammarens enkät om effekterna av flygstoppet som orsakades av askmolnet från vulkanen Eyjafjallajökull. Slutsatserna är framför allt tre.

Fyra av tio företag har påverkats negativt, trots att flygstoppet "bara" varade en vecka.

Få företag avser att förändra sin logistik och/eller resmönster på grund av stoppet.

De två första slutsatserna ger den tredje: näringslivet är starkt beroende av flygförbindelser och det är svårt att förändra detta.

Handelskammaren är en privat organisation som arbetar i sydsvenska företags intresse. Vi påverkar företagens villkor genom bland annat utveckling av infrastruktur och utbildningssystem. Vi stöder affärer genom service inom internationell handel och olika utbildningar. Vi sammanför företag i olika nätverk och på våra många möten. Handelskammaren har drygt 2 800 medlemsföretag och finns i Skåne, Blekinge, Kalmar, Kronobergs och södra Halland län.

Handelskammarens avdelning för analys arbetar med frågor som rör Sydsveriges affärsklimat och långsiktiga utveckling. En del av det material som produceras på avdelningen publiceras i Handelskammarens rapportserie. Syftet är att göra analyser och fakta tillgängliga för en bredare publik.

Fler rapporter finns på www.handelskammaren.com

Handelskammaren
I sydsvenska företags intresse

Sydsvenska Industri- och Handelskammaren
Malmö | Halmstad | Helsingborg
Kalmar | Karlskrona | Kristianstad | Växjö
www.handelskammaren.com